

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла
Бойчука

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету)

Кафедра мистецтвознавства і мистецької освіти
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
діяльності

I.В. Петрова

(підпис, ініціали, прізвище)

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК. 10 Вступ до мистецтвознавства.

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський)/другий (магістерський))

галузь знань В культура, мистецтво та гуманітарні науки
(шифр і назва)

освітня програма Мистецтвознавство
(назва)

спеціальність В4 Образотворче мистецтво та реставрація
(шифр і назва)

тип дисципліни обов'язкова
(обов'язкова/за вибором)

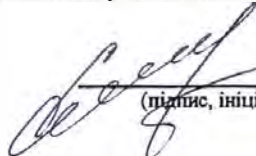
мова викладання українська
(українська/англійська)

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми (для акредитованих ОПП та
акредитованих спеціальностей)

АБО

Керівник проектної групи (для ліцензованих ОПП
та ОПП, набір на які здійснюється вперше)

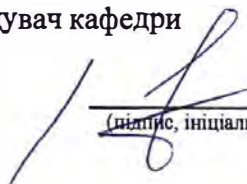

Ольга СОСІК
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
Мистецтвознавства і мистецької освіти
(назва кафедри)

26.08.2025 № 1

Завідувач кафедри

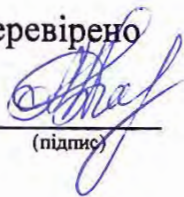

(підпис, ініціали, прізвище)

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до мистецтвознавства» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація ОПП «Мистецтвознавство». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 16 с.

Розробник(и): Козінчук В. , доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти КДАДПМД ім. М. Бойчука

Робочу програму перевірено

Декан факультету

(підпис)

Дяченко А. В.

(ініціали, прізвище)

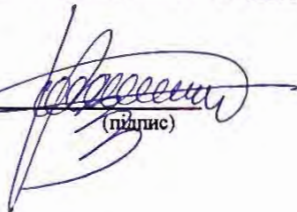
06.09.2025

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету)

Протокол засідання НМР факультету 06.09.2025 № 1

Голова НМР факультету

(підпис)

Костюкова В. М.

(ініціали, прізвище)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Електронна адреса https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dyscyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-mystecztvoznavstva-i-mysteczkoji-osvity/		Семестр
Загальна кількість годин – 120		1
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 4 Самостійної роботи – 4	Освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень): «Бакалавр» (освітній рівень перший)	Лекції
		30 год.
		Практичні
		10
		Семінарські
		20 год.
		самостійні:
60 год.		
		Вид контролю: поточний підсумковий
		Форма контролю: диф. залік

1. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до мистецтвознавства» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про мистецтвознавство як наукову галузь гуманітарного знання, ознайомлення з його предметом, завданнями, методами та базовою фаховою термінологією, а також набуття початкових навичок аналізу, інтерпретації та атрибуції художніх творів у контексті історичних, культурних і соціальних процесів.

Дисципліна спрямована на розвиток критичного та образно-аналітичного мислення, формування академічної культури роботи з візуальними і текстовими джерелами та створення теоретичного підґрунтя для подальшого вивчення історії мистецтва, теорії мистецтва, філософії та методології мистецтвознавства.

2.2. Заплановані результати навчання модуля навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі

програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН. 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН. 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН. 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

ПРН. 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН. 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН. 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

Вивчення модуля навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей загальних:

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про

природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальних (фахових, предметних):

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметнопросторового та візуального середовища.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

3. Передумови вивчення дисципліни

№ з/п	Супутні і наступні навчальні дисципліни
1	Термінологія мистецтвознавства
2	Соціологія мистецтва
3	Філософія мистецтва
4	Методологія мистецтвознавства
5	Історія мистецтва. Теорія мистецтва та аналіз творів

4.Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

Знати:

- предмет, завдання та структуру мистецтвознавства як наукової дисципліни;
- основні етапи становлення та розвитку мистецтвознавчої думки;
- базову фахову термінологію мистецтвознавства;
- основні види та жанри образотворчого і декоративного мистецтва;
- фундаментальні методи мистецтвознавчого аналізу (історико-стильовий, іконографічний, формально-стилістичний, порівняльний);
- роль мистецтва в культурно-історичному та соціальному контексті.

Вміти:

- аналізувати художні твори з використанням базових мистецтвознавчих методів;
- визначати стилістичні, жанрові та образно-виражальні особливості творів мистецтва;
- працювати з візуальними, текстовими та довідковими джерелами;

- застосовувати фахову термінологію в усній та письмовій академічній комунікації;
- формулювати аргументовані висновки щодо художньої та культурної цінності мистецьких творів.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

1 семестр

Назва модулів і тем	години				
	усього	лек	практ	сем	срс
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.					
Тема 1. Мистецтвознавство як наука: предмет, завдання, структура	8	2	–	2	4
Тема 2. Мистецтво як форма духовної культури: функції та соціальні ролі мистецтва	8	2	–	2	4
Тема 3. Види, роди та жанри мистецтва	8	2		2	4
Тема 4. Художній образ і мова мистецтва	6	2		–	4
Тема 5. Стиль, напрям, течія в історії мистецтва	8	2	–	2	4
Тема 6. Художній твір як об'єкт мистецтвознавчого аналізу	8	2	2	–	4
Тема 7. Мистецтвознавча термінологія та джерельна база	12	2	2	2	6
Всього за змістовим модулем 1.	58	14	4	10	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.					
Тема 8. Методи мистецтвознавчого аналізу	12	4		2	6
Тема 9. Іконографія та іконологія як методи інтерпретації	8	2	–	2	4
Тема 10. Контекстуальний аналіз художнього твору	10	2	2	2	4
Тема 11. Автор, замовник і глядач у мистецтві	8	2	–	2	4
Тема 12. Проблеми атрибуції та автентичності творів мистецтва	8	2	2	–	4
Тема 13. Інтерпретація та рецепція мистецтва	8	2	–	2	4
Тема 14. Мистецтвознавство у професійній діяльності	8	2	2	–	4
Всього за змістовим модулем 2.	62	16	6	10	30

Усього годин	120	30	10	20	60
---------------------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Загальний обсяг – **120 год.**, в тому числі:

Лекції – **30 год.**

Практичних – **10 год.**

семінарських – **20 год.**

Самостійна робота – **60 год**

5.2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми, її анотація	6 семестр
		Кількість годин ДФН
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.		
1	Мистецтвознавство як наука: предмет, завдання, структура. Поняття мистецтвознавства, його місце в системі гуманітарних наук. Основні напрями і функції мистецтвознавчого знання. [2], [24], [36], [37].	2
2	Мистецтво як форма духовної культури. Соціальні, пізнавальні, комунікативні та виховні функції мистецтва. Мистецтво в системі культури. [4], [9], [36], [13].	2
3	Види, роди та жанри мистецтва. Образотворче і декоративне мистецтво, архітектура. Класифікації та принципи поділу. [3], [24], [32], [11].	2
4	Художній образ і мова мистецтва. Поняття художнього образу, форма і зміст, символ, метафора, алегорія. [1], [2], [11], [37].	2
5	Стиль, напрям, течія в історії мистецтва. Поняття стилю та його еволюція. Історична мінливість художніх форм. [13], [20], [18], [37].	2
6	Художній твір як об'єкт мистецтвознавчого аналізу. Структура твору, рівні прочитання та інтерпретації. [2], [33], [36], [37].	2
7	Мистецтвознавча термінологія та джерельна база. Типи джерел, принципи наукової роботи з візуальними і текстовими матеріалами. [24], [32], [23], [10].	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.		
8	Методи мистецтвознавчого аналізу. Історико-стильовий, формально-стилістичний,	4

	іконографічний, порівняльний методи. [2], [24], [29], [37].	
9	Іконографія та іконологія. Символічні системи мистецтва, методи інтерпретації образів. [1], [16], [29], [8].	2
10	Контекстуальний аналіз твору мистецтва. Історичний, соціальний та культурний контексти. [4], [9], [17], [31].	2
11	Автор, замовник і глядач. Комунікативна природа мистецтва, рецепція художнього твору. [9], [30], [36], [13].	2
12	Проблеми атрибуції та автентичності. Авторство, датування, стильові та технічні критерії. [23], [25], [26], [27].	2
13	Інтерпретація та рецепція мистецтва. Зміна смислів художніх творів у часі. [2], [36], [37], [13].	2
14	Мистецтвознавство у професійній діяльності. Дослідження, критика, музейна та освітня практика. [24], [30], [23], [35].	2
Усього годин		30

5.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		ДФН
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Аналіз художнього твору: форма, зміст, образ <ul style="list-style-type: none"> • Обрати один художній твір (живопис, ікона, графіка або декоративне мистецтво). • Визначити: <ul style="list-style-type: none"> ○ формальні елементи (лінія, колір, композиція), ○ зміст твору (сюжет, тема), ○ характер художнього образу. • Встановити взаємозв'язок форми і змісту. • Коротко представити результати аналізу (усно або письмово) 	2
2	Тема 2. Види та жанри мистецтва: практичне розпізнавання	2

	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнати види мистецтва за візуальними прикладами (живопис, графіка, скульптура, декоративно-прикладне мистецтво, архітектура). • Визначити жанр твору (портрет, пейзаж, натюрморт, історичний, релігійний тощо). • Обґрунтувати свій вибір (за ознаками). • Виконати завдання на співвіднесення твору з видом і жанром. 	
Змістовий модуль 2		
3	<p>Тема 3. Застосування методів мистецтвознавчого аналізу</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обрати один художній твір. • Провести аналіз із застосуванням різних методів: <ul style="list-style-type: none"> ○ формально-стилістичного, ○ історико-стильового, ○ порівняльного. • Визначити, який метод є найбільш інформативним для даного твору. • Обґрунтувати вибір методу. 	2
4	<p>Тема 4. Іконографічний та контекстуальний аналіз</p> <ul style="list-style-type: none"> • Провести іконографічний аналіз твору (визначити сюжет, образи, атрибути). • Визначити символічні елементи та їх значення. • Проаналізувати історичний, культурний або релігійний контекст створення твору. • Встановити, як контекст впливає на розуміння змісту. 	2
5	<p>Тема 5. Практика атрибуції та інтерпретації творів мистецтва</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обрати твір (без зазначення автора або з мінімальною інформацією). • Визначити: <ul style="list-style-type: none"> ○ можливий стиль, ○ епоху, ○ авторську манеру (за ознаками). • Провести інтерпретацію твору: <ul style="list-style-type: none"> ○ описати зміст, ○ визначити можливі смисли. • Порівняти інтерпретації різних студентів. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> Підготувати коротку усну презентацію (3–5 хв). 	
Усього годин		10

5.4. Семінарські

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		ДФН
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Мистецтвознавство як наука: предмет, завдання, структура.	2
2	Тема 2. Мистецтво як форма духовної культури.	2
3	Тема 3. Види, роди та жанри мистецтва.	2
4	Тема 4. Художній образ і мова мистецтва.	2
5	Тема 5. Стиль, напрям, течія в історії мистецтва.	2
Змістовий модуль 2		
6	Тема 6. Мистецтвознавча термінологія та джерельна база.	2
7	Тема 7. Методи мистецтвознавчого аналізу.	2
8	Тема 8. Іконографія та іконологія.	2
9	Тема 9. Контекстуальний аналіз твору мистецтва.	2
10	Тема 10. Мистецтвознавство як наука: предмет, завдання, структура.	2
Усього годин		20

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт (теми)	Кількість годин	Вид контролю
1	Опрацювання теми «Мистецтвознавство як наука»	4	поточний
2	Функції мистецтва в культурі	4	поточний
3	Види та жанри мистецтва	4	поточний

4	Художній образ і мова мистецтва	4	поточний
5	Стиль і художні напрями	4	поточний
6	Аналіз художнього твору	4	поточний
7	Мистецтвознавча термінологія та джерела	6	поточний
8	Методи мистецтвознавчого аналізу	6	поточний
9	Іконографія та іконологія	4	поточний
10	Контекстуальний аналіз мистецтва	4	поточний
11	Автор і глядач у мистецтві	4	поточний
12	Атрибуція та автентичність	4	поточний
13	Інтерпретація мистецтва	4	поточний
14	Мистецтвознавство в професійній практиці	4	поточний
Усього годин		60	Диф.залік

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування; реферативно-дослідницька курсова робота.

Методи творчо-пошукового контролю: творчо-пошукове тестування; аналіз варіативності пошукових ескізів; аналіз образно-емоційної складової проектної графіки.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7.Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів
Усна доповідь, доповнення (робота в аудиторії)	10 x 50 бали = балів
Перевірка виконання практичних завдань	5 x 10 бали = 50 балів
Всього	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Практична робота оцінюється за критеріями:

- якість виконання навчально-практичних робіт (дотримання технологічної послідовності, охайність в роботі);
- продуктивність праці у процесі виконання практичних завдань;
- культура праці у процесі навчання;
- технологічна дисципліна;
- здатність і бажання вносити в процес навчання нове, оригінальне.

Самостійна робота оцінюється за критеріями:

- вміння студентів орієнтуватися в інформаційних потоках;
- працювати з ілюстративними та теоретичними джерелами;
- підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань;
- уміння самостійно обирати способи і засоби виконання роботи;
- здатність самостійно приймати раціональні рішення і нести за них відповідальність;
- якість і повнота виконаної роботи;
- здатність до раціоналізаторства і винахідництва;
- дотримання технологічного процесу при виконанні практичних завдань;
- здійснення ефективного самоконтролю і саморегулювання в навчальній діяльності.

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (6-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання

Тема 1. Мистецтвознавство як наука	5
Тема 2. Мистецтво як форма духовної культури	5
Тема 3. Види, роди та жанри мистецтва	5
Тема 4. Художній образ і мова мистецтва	5
Тема 5. Стиль, напрям, течія в історії мистецтва	5
Тема 6. Художній твір як об'єкт мистецтвознавчого аналізу	5
Тема 7. Мистецтвознавча термінологія та джерельна база	10
Змістовий модуль 1 – разом	40
Тема 8. Методи мистецтвознавчого аналізу	15
Тема 9. Іконографія та іконологія	5
Тема 10. Контекстуальний аналіз твору мистецтва	5
Тема 11. Автор, замовник і глядач у мистецтві	5
Тема 12. Проблеми атрибуції та автентичності	10
Тема 13. Інтерпретація та рецепція мистецтва	5
Тема 14. Мистецтвознавство у професійній діяльності	5
Змістовий модуль 2 – разом	60
Разом за дисципліну	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до мистецтвознавства» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація ОПП «Мистецтвознавство». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. ___ с.
2. Слайди, презентації.
3. Проектор.
4. Демонстраційний дидактичний матеріал.
5. Ілюстративний матеріал, альбоми, каталоги, відео про роботу професійних художників.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Аверинцев С. Символ. Київ: Дух і Літера, 2001. 161 с.
2. Адорно Т. Теорія естетики. Київ : Основи, 2002. 518 с.
3. Аксьонова А. Історія мистецтв: просто про важливе: [стилі, напрями і походження]. Київ: Форс Україна, 2022. 208 с.
4. Антонович Д. Українська культура. Лекції за редакцією Дмитра Антоновича. Київ, 1993. 592 с.
5. Антонович Є., Свид С., Проців В. Художні техніки у школі (спецкурс). Ч. I. Курс лекцій. Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1994. 248 с.
6. Асєєв Ю. Мистецтво стародавнього Києва. Київ: Мистецтво, 1969. 236 с.
7. Баумейстер А. Тома Аквінський: вступ до мислення. Бог, буття і пізнання. Київ: Дух і Літера, 2012. 408 с.
8. Білецький П. Українське мистецтво другої половини XVII–XVIII ст. Київ, 1981. 159 с.
9. Бодак В. Релігія і культура: Взаємодія та взаємовплив. Київ; Дрогобич, 2005. 305 с.
10. Вежбовська Л. Експериментально-дослідна робота Казимира Малевича в галузі художньої культури. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. №20, 2019. с. 228–237.
11. Вінтоняк Г. Образотворчий матеріал / наук. ред. М. Станкевич. Львів, 2011. 208 с.

12. Гільдебранд Д. *Етика*. Львів: Видавництво УКУ, 2012. 445 с.
13. Годж С. *Коротка історія мистецтва*. Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. 224 с.
14. Головка О. Борис і Гліб. *Енциклопедія історії України: у 10 т. / Київ: Наук. думка, 2003. Т. 1: А–В–С. 688 с.*
15. Гординський С. *До проблеми бойчукізму*. Терем. Детройт, 1990. С. 3–13.
16. Дем'янчук А. *Як твориться українська ікона: З авторського досвіду*. Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2015. 336 с.
17. Дундяк І. *Вплив глобалізаційних процесів на вітчизняне релігійне мистецтво й культуру сьогодення*. Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Івано-Франківськ, 2011. № 23. С. 12–16.
18. Жаборюк А. *Бароко: доба, людина, стиль, художній світ*. Одеса: Астропринт 2015. 204 с.
19. Жаборюк А. *Український живопис останньої третини ХІХ — початку ХХ століття*. Київ: Либідь, 1990. 312 с.
20. Жаборюк А. *Художній світ доби Відродження (ідеї, образи, стиль): посібник з історії світової художньої культури*. Одеса: Астропринт, 2010. 192 с.
21. Жолтовський П. *Монументальний живопис на Україні ХVІІ—ХVІІІ ст.* Київ, 1988. 159 с.
22. Жолтовський П. *Живопис. Розвиток національних рис в українському мистецтві (друга пол. ХVІ — перша пол. ХVІІ ст.) / Нариси з історії українського мистецтва*. Київ: Мистецтво, 1966. 252 с.
23. Індутний В. *Оцінка пам'яток культури*. Київ; СПД Моляо С. В., 2009. 537 с.
24. *Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Курс лекцій для студентів спеціальності 034 Культурологія / Украдач: к.і.н. О. Демідко*. Київ: Видавництво К-Ліра, 2021. 182 с.
25. *Історія українського мистецтва: у 5 т. Т. 4*. Київ, 2006. 760 с.
26. *Історія українського мистецтва: у 5 т. Т. 5* Київ, 2007. 1048 с.
27. *Історія українського мистецтва: у 6 т. Т. 3*. Київ, 1968. 440с.
28. *Катехизм Католицької Церкви*. Жовква: Місіонер, 2002. 772 с.
29. Козінчук В. *Еволюція і трансформація іконографічного канону в українському*

мистецтві. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 46. Том 1. С. 78–84.

30. Космолінська Н., Магдиш І. Гра в музей. Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. 136 с.
31. Культурна апропріація в соціальних відносинах. ВІСНИК НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2 (50), 2021 с. 28–32 URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2021/2/6.pdf>
32. Лукань В. Історія українського мистецтва: конспект курсу лекцій. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. 192 с.
33. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник. Львів: ФОП Стебеляк О. М., 2018. 264 с.
34. Омельчук О. М. Гуманістичні уявлення про поведінку людини у філософії епохи Відродження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. № 3, 2011. С. 438 – 448
35. Сольц Дж. Як стати митцем. 60 практичних порад. Харків: Віват, 2022. 144 с.
36. Уварова Т. С. Естетика (для творчих спеціальностей): навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 319 с.
37. Шміт Ф. Мистецтво: його психологія, його стилістика, його еволюція / Вступ. стаття, пер. з рос., комент. та додатки Андрія Пучкова; За заг. ред. Катерини Станіславської. Київ: Дух і Літера, 2023. 456 с.